

45. САЛОН АРХИТЕКТУРЕ – САЛОН ДИЈАЛОГА

Музеј примењене уметности и АСАП – Асоцијација српских архитектонских пракси

28/ 3 – 30/ 4/ 2023.

О САЛОНУ

Салон архитектуре је најзначајнија национална годишња смотра из области савремене архитектуре коју од 1974. године у континуитету организује Музеј примењене уметности. Салон пружа свеобухватни пресек архитектонске продукције на националном нивоу уз гостујуће учешће аутора са међународне сцене и из региона. У оквиру такмичарског дела програма додељују се награде, признања и похвале у оквиру предвиђених категорија, као и главна награда Салона – Гран при (Grand Prix).

Ове године Салон архитектуре уводи нову награду – Награду публике и Признање Салона које додељује Савет.

ТЕМА 45. САЛОНА АРХИТЕКТУРЕ

Фокусирајући се на континуитет архитектонске мисли и праксе кроз време, Музеј примењене уметности годинама негује ову значајну манифестацију и гради мост између традиције и савремености. Успостављањем интензивнијег међугенерациског, међусекторског и међународног дијалога кроз изложбу и пратећи програм, 45. Салон архитектуре има за циљ да подстакне дијалог у тежњи ка чувању интегритета струке.

ПОТРЕБА ЗА ДИЈАЛОГОМ

Последњих деценија архитектонска професија глобално пролази кроз кризу у вези са сопственом улогом и позицијом у друштву, па нам је више него икад потребан дијалог. Критички дијалог. Дијалог унутар професије. Дијалог с јавношћу. Дијалог са заједницом. Дијалог са свим учесницима у процесу стварања архитектуре. Услед непостојања функционалног механизма критичког дијалога произведен је вакуум, „непростор“ унутар домаће архитектонске струке, последица тога су неретко конфронтирани ставови и поделе, тако да су речи и дела архитектонске струке деценијама без утицаја и одјека у српском друштву, а јавност преиспитује нашу професију за свако

чињење и нечињење у јавном простору. Зато верујемо да је на заједници српских архитеката одговорност да изгради културу дијалога унутар себе и са друштвом, за шта је неопходно да разуме да је потребна промена нас самих, а не свих других око нас. Салон ове године доживљавамо као прилику да створимо ново поље дијалога унутар архитектонске заједнице и, што је још важније, са друштвом у којем и за које стварамо, и тиме допринесемо репозиционирању архитектонске професије.

КОНТИНУИТЕТ

Архитектонска професија у Србији јесте професија дисконтинуитета. Од свих архитектонских пракси које данас раде у Србији, 80 одсто није постојало пре 2005. године. Карактер и околности данашње архитектонске праксе немају готово никакву везу с карактером и околностима архитектонске професије која је имала потребу да иницира настанак Салона архитектуре пре 49 година. Салон архитектуре је својеврсни регистар прескоченог искуства архитектонске праксе у Србији и због тога је повратак Салону значајнији него икада.

Дубински поглед у Салон архитектуре кроз своја претходна 44 издања може бити пут премошћавања дисконтинуитета архитектонске праксе данас са оном која је обележила архитектуру прошлог века окупљајући се око Салона архитектуре 1974. године.

СИЖЕ

Разумевајући сложеност процеса који обликују савремено градитељство, кућа архитектуре – Музеј примењене уметности (МПУ) и Асоцијација српских архитектонских пракси (АСАП) позивају вас на преиспитивање и редефинисање наших пракси. Више него икада архитектура мора да пронађе нови формат деловања како би обезбедила сопствену егзистенцију.

Савремена архитектонска пракса подразумева колективно стварање кроз синергију интердисциплинарних знања и активацију свих учесника у процесу изградње и обликовања простора.

Суштински дијалектички однос теорије и праксе глобално пролази кроз својеврсну поларизацију архитектонског деловања, а која се огледа у наглашавању теорије (маргинализујући праксу) или наглашавању инструментализације праксе (маргинализујући теоретско промишљање).

Архитектонска професија, кроз своје синтезне вештине мишљења и деловања, треба да искаже свој пуни капацитет у стварању нових вредности. Неопходна нам је иновација архитектонске праксе и иновативност онога што нудимо друштву као решење за настале животне промене. То можемо достићи само кроз неговање отворене комуникације са друштвом у целини, што је управо један од постулата овогодишњег салона.

Савремена архитектонска пракса јесте и носилац система континуираног образовања. Само повезивање архитектонске праксе са институцијама едукације, критичког мишљења, другим струковним и активистичким удружењима, регулаторним телима, може

створити архитектуру која ће бити партнер или корективни фактор друштву, екологији, политици и тржишту.

Верујемо да само снажном и уједињеном архитектонском праксом, која негује дијалог, можемо да се боримо против лоших пракси у градитељству.

ИЗЛАГАЧКЕ КАТЕГОРИЈЕ

Савет 45. Салона архитектуре преиспитао је свеобухватност до сада успостављених категорија и конципирао их тако да активирају што шири спектар архитектонског стваралаштва. Иницирана је нова категорија – *Пејзажна архитектура*.

У контексту наглашене потребе за решавањем еколошких и социолошких изазова, неопходна је интеграција пејзажне архитектуре, аутономне професије која учествује у обликовању простора и помаже синтезном дијалогу с природом, и целокупног архитектонског стваралаштва.

Досадашњи назив категорије *Ентеријер* преименован је у *Унутрашња архитектура*, подстичући тако архитектонско промишљање простора, иновативност, програмску дискусију и синергију са архитектуром објекта.

Неоуђивост архитектонске критике од истраживања и њихово резултирање у формату публикације, сублимирано је у једну категорију – *Архитектонска критика и публикација*.

Савет Салона подржао је у духу континуитета прошле године успостављену категорију – *Виртуелна архитектура*. Та категорија наставља да подстиче дискусију и преиспитивање концепта виртуелности у архитектонској пракси.

Препознајући заинтересованост грађана за архитектонске и урбанистичке токове, а са циљем активације најшире јавности, Савет Салона иницира успостављање трајне Награде публике, која ће се додељивати на основу директних гласова посетилаца прикупљених током трајања Салона.

Интернационални карактер Салона подржан је избором интернационалног жирија. Савремена архитектонска пракса кроз Салон остварује директну комуникацију са професијом у свету.

Савет Салона сматра да су реконфигурисање категорија, интернационализација жирија и интеграција јавности у архитектонски дискурс кроз Награду публике неопходни за трасирање значаја и дуговечности Салона архитектуре као активатора најширег спектра архитектонских пракси.

ПРОЦЕС

У циљу активирања дијалога, програм Салона архитектуре 2023. конципиран је тако да се Гран при Салона, награде и признања додељују на дан затварања Салона, а након завршетка излагачког периода. Ове године излагачки период биће прожет предавањима чланова жирија, а која ће пратити отворена дискусија и панели насловљени темама од виталног значаја за архитектонску заједницу.

АУТОРИ КОНЦЕПТА:

МПУ – Музеј примењене уметности и
АСАП – Асоцијација српских архитектонских пракси

САВЕТ 45. САЛОНА АРХИТЕКТУРЕ

Биљана Јотић, историчарка уметности и кустоскиња, директорка МПУ
Реља Петровић, архитекта, кустос МПУ
Предраг Милутиновић, архитекта
Данило Дангубић, архитекта
Милка Гњато, архитекткиња

МЕЂУНАРОДНИ ЖИРИ:

Проф. др Вернер Зобек, архитекта, инжењер, истраживач и писац – председник жирија
Др Љиљана Благојевић, архитекткиња
Александар Зељић, архитекта; *AIA, NCARB, LEED BD+C*; директор студија и директор дизајна - *Gensler*, Чикаго
Проф. др Дубравка Ђукановић, архитекткиња и директорка Републичког завода за заштиту споменика културе
Др Марјана Радовић, архитекткиња, М2 студио, Милано
Др Марија Маруна, редовни професор Архитектонског факултета, добитница Гран прија 44. Салона архитектуре
Љубица Арсић, архитекткиња, добитница Гран прија 44. Салона архитектуре

ПРОПОЗИЦИЈЕ 45. САЛОНА АРХИТЕКТУРЕ

Право излагања имају сва физичка и правна лица која професионално делују у области архитектуре, као и студенти, без обзира на њихову територијалну припадност, а право излагања и учествовања у такмичењу за награде и похвале Салона имају физичка и правна лица која професионално делују у области архитектуре, као и студенти, држављани Републике Србије или правна лица регистрована у Републици Србији.

Учесник/ учесница на Салону не може бити лице које је непосредно ангажовано на реализацији Салона, односно лице које је члан/ чланица Савета Салона, као ни лице које је члан/ чланица жирија.

У конкуренцији за награде и признања на Салону архитектуре радове могу излагати професионалци у следећим категоријама:

1. Архитектура
2. Урбанизам
3. Унутрашња архитектура
4. Заштита градитељског наслеђа
5. Истраживање и експерименти
6. Архитектонска критика и публикација
7. Пејзажна архитектура
8. Архитектонска фотографија
9. Виртуелна архитектура

Ван конкуренције за награде на Салону архитектуре радове могу излагати професионалци и студенти у категорији:

10. Конкурсни пројекти

Ван конкуренције за награде на Салону архитектуре радове могу излагати студенти основних, интегрисаних, мастер и докторских студија у категорији:

11. Студентски радови

Ван конкуренције за награде на Салону архитектуре, у оквиру излагачке целине *Гост Салона*, биће представљени пројекти који су реализовани изван територије Републике Србије и израђени од стране правних лица регистрованих ван територије Републике Србије.

На Салону, по правилу, могу бити изложени радови наведених категорија који су настали или су реализовани у периоду од 2 (две) године које претходе Салону, под условом да нису излагани у истој категорији на претходним салонима архитектуре.

Сви пријављени радови су предмет селекције жирија. Број пријављених радова је неограничен. Пријава радова обавља се електронским путем преко Гугл формулара 45. Салона архитектуре (<https://forms.gle/cuQUtmenGB5D4i8d7>).

Каталог је двојезичан, српски и енглески.

Важни датуми

Јавни позив за учешће на 45. Салону архитектуре траје од 25. 1. 2023. до 25. 2. 2023.

Резултати селекције ће бити објављени до 2. 3. 2023.

Рок за доставу материјала за пано је 7. 3. 2023.

Рок за доставу материјала за каталог је 15. 3. 2023.

Датум свечаног отварања Салона је 28. 3. 2023.

Датум свечаног уручења награда је 27. 4. 2023.

Котизација

Котизација за учешће на Салону:

6.000,00 РСД – Радови који су прошли жирирање и селектовани су за излагање у категоријама: Архитектура, Урбанизам, Унутрашња архитектура, Заштита градитељског наслеђа, Пејзажна архитектура и Виртуелна архитектура;

3.000,00 РСД – Радови који су прошли жирирање и селектовани су за излагање у категоријама: Истраживање и експерименти, Архитектонска фотографија

1.000,00 РСД – Радови који су прошли жирирање и селектовани су за излагање у категоријама: Студентски радови

Учесници који излажу у категоријама Публикације и Архитектонска критика уместо котизације остављају Музеју два примерка своје публикације (књига, часопис, текст).

Од 2015. године МПУ је преузео штампање радова за изложбу. Трошкови штампе су укључени у износ котизације. Котизација обезбеђује продукцију изложбене поставке (штампање и излагање једног рада) и један примерак каталога.

За физичка лица котизација се уплаћује на рачун Музеја 840 - 31120845 - 93; прималац: Приходи установа културе, Музеј примењене уметности. Позив на број обавезан 97 9102339040174231400; обавезно навести сврху уплате: Котизација за учешће на Салону архитектуре.

За правна лица за уплату котизације потребно је прво доставити податке о предузећу, називу примљеног рада/радова и износу котизације на имејл finansije@mpu.rs, а потом извршити уплату по приспећу фактуре. Крајњи рок за уплату котизације је 10. 3. 2023.

Жири ће доделити ГРАН ПРИ Салона, као и награде по тематским областима (категоријама).

Форма у којој се доставља материјал

Приликом пријаве за учешће на Салону архитектуре доставља се избор графичких прилога који најбоље објашњавају пројекат и приказују везу пројекта са темом Салона 2023.

Графичка документација се предаје преко Гугл формулара у обједињеном PDF документу, не већем од 50 МВ по пријави. Избор графичких прилога треба прилагодити архитектонском решењу, категорији и концепту тако да садржај елабората приказује свеобухватно образложење пројекта. Очекивани графички прилози су: ситуација, партерно решење, основе карактеристичних етажа, пресеци, изгледи, архитектонски детаљи, аксонометријски прикази, дијаграми, фотографије објекта, фотографије макете, 3Д прикази (рендери, монтаже, скице) – афирмативни прилози који ближе објашњавају карактер и доживљај пројектованог објекта, карактер амбијената отвореног простора и микроамбијената са визурама ка објекту итд.

*У категорији Студентски радови, у обједињеном PDF документу потребно је приложити и препоруку ментора на чијем предмету је настао приложени пројекат.

**У категорији Архитектонска критика и публикација потребно је доставити PDF публикације уз претходно попуњени пријавни формулар.

Поред графичке документације, сви аутори достављају текстуално образложење пројекта до 2500 карактера.

У склопу пријаве, предаје се и кратка биографија аутора/ ауторских тимова или архитектонских бироа, до 500 карактера по појединачној биографији, као и личне фотографије, које ће бити истакнуте у каталогу уз кратку биографију и користиће се само у наведене сврхе.

Пријава се обавља преко Гугл формулара којем се може приступити преко линка истакнутог на сајту (<https://forms.gle/cuQUtmenGB5D4i8d7>).

После жирирања, за радове који су селектовани за изложбу потребно је доставити нове графичке прилоге у накнадно траженом формату и резолуцији, за потребе продукције поставке и каталога, а све у складу са горе наведеним терминским планом.

КУСТОСИ:

Реља Петровић, кустос МПУ
Биљана Јотић, дирекотрка МПУ

ВИЗУЕЛНИ ИДЕНТИТЕТ И ДИЗАЈН КАТАЛОГА:
Дејана Цветковић

ДИЗАЈН ПОСТАВКЕ:
Савета Салона

ПРОДУКЦИЈА ИЗЛОЖБЕНЕ ПОСТАВКЕ:
Турбина

Све додатне информације о 45. Салону архитектуре – Салону дијалога биће благовремено истакнуте на веб-сајту Музеја примењене уметности www.mpu.rs.

Контакт:

Реља Петровић (relja.petrovic@mpu.rs)
Јулија Бала (julija.bala@mpu.rs)
Музеј примењене уметности (info@mpu.rs)

45. Салон архитектуре
Музеј примењене уметности
Вука Караџића 18, Београд,
тел: 011 2626 841; 011 2626 494
имејл: info@mpu.rs